

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

**ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА АНКЕТЕ О
ИНФЛАЦИОНИМ ОЧЕКИВАЊИМА**

Јануар 2020.

Београд, фебруар 2020.

Садржај:

Уводна напомена.....	2
Резиме	3
Инфлациона очекивања финансијског сектора	4
Инфлациона очекивања привреде	4
Инфлациона очекивања синдиката	5
Инфлациона очекивања становништва.....	5
Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва	5
Описно исказана инфлациона очекивања становништва	6

Уводна напомена

Инфлациона очекивања економских субјеката важан су показатељ који се користи у доношењу одлука о мерама монетарне политике у режиму циљања инфлације. Стабилизација инфлационих очекивања и њихово усидравање у оквиру граница дозвољеног одступања од циља мерило су успеха стратегије циљања инфлације и доприносе повећању кредибилитета монетарне политике.

У складу с најбољом међународном праксом, увођењем режима циљања инфлације у јануару 2009. године, Народна банка Србије почела је да прати и анализира и инфлациона очекивања економских субјеката. У поменуте сврхе, као извор података користи се анкета о инфлационим очекивањима, коју од јануара 2018. за Народну банку Србије спроводи агенција Испос. Учесници анкете, који су класификовани у четири сектора (финансијски сектор, привреда, синдикати и становништво), изјашњавају се о очекиваном међугодишњем расту цена за годину дана унапред, а од марта 2014. и о очекиваном међугодишњем расту цена у средњем року, тј. за две године унапред.

Резиме

Инфлациона очекивања представника финансијског сектора и привреде и у јануару су наставила да се крећу унутар граница циља Народне банке Србије ($3 \pm 1,5\%$).

Резултати јануарске анкете агенције Ипсос показују да су краткорочна инфлациона очекивања свих сектора, изузев становништва, износила 2,0%, што је у складу с кретањем текуће инфлације.

Према резултатима јануарске анкете агенције Ипсос, краткорочна инфлациона очекивања финансијског сектора остала су непромењена на нивоу од 2,0%. Очекивања привредника и представника синдиката у погледу инфлације за годину дана унапред такође су износила 2,0%. Уобичајено виша од очекивања осталих сектора, очекивања становништва у јануару остала су на нивоу од 5,0%.

Средњорочна инфлациона очекивања финансијског сектора благо су повећана – са 2,3% у децембру на 2,4% у јануару, док су очекивања привредника остала непромењена на нивоу од 2,0%. За јануар 2022. године представници синдиката очекују инфлацију од 2,5%, а становништво на нивоу од 5,0%.

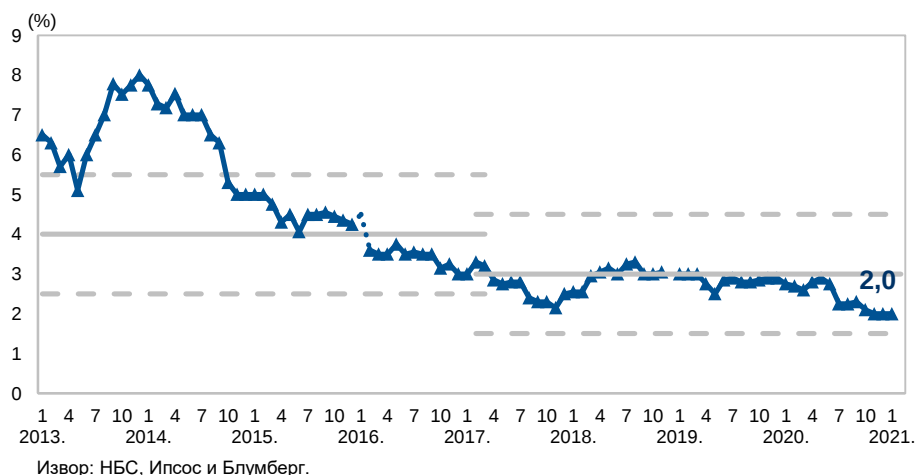
Усиђреност инфлационих очекивања представља један од предуслова за постизање ниске, стабилне и предвидиве инфлације. Постигнута стабилност инфлационих очекивања потврђује поверење у мере које предузима Народна банка Србије и указује на одсуство јачих инфлаторних и дезинфлаторних притисака.

Инфлациона очекивања финансијског сектора

Према резултатима јануарске анкете агенције Ипсос, краткорочна инфлациона очекивања финансијског сектора налазе се на нивоу од 2,0%, што је непромењена вредност од септембра 2019. Према резултатима фебруарске анкете агенције Блумберг, финансијски сектор за годину дана унапред очекује инфлацију од 2,2%, незнатно више него у јануарској анкети (2,0%).

Вредност композитне мере инфлационих очекивања финансијског сектора¹ у јануару остала је непромењена и износи 2,0%.

Графикон 1. Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора

Средњорочна инфлациона очекивања финансијског сектора наставила су стабилно кретање око нивоа од 2,5% и у јануару су износила 2,4%. Од увођења овог питања у анкету (март 2014. године), средњорочна инфлациона очекивања финансијског сектора крећу се у границама циља.

Инфлациона очекивања привреде

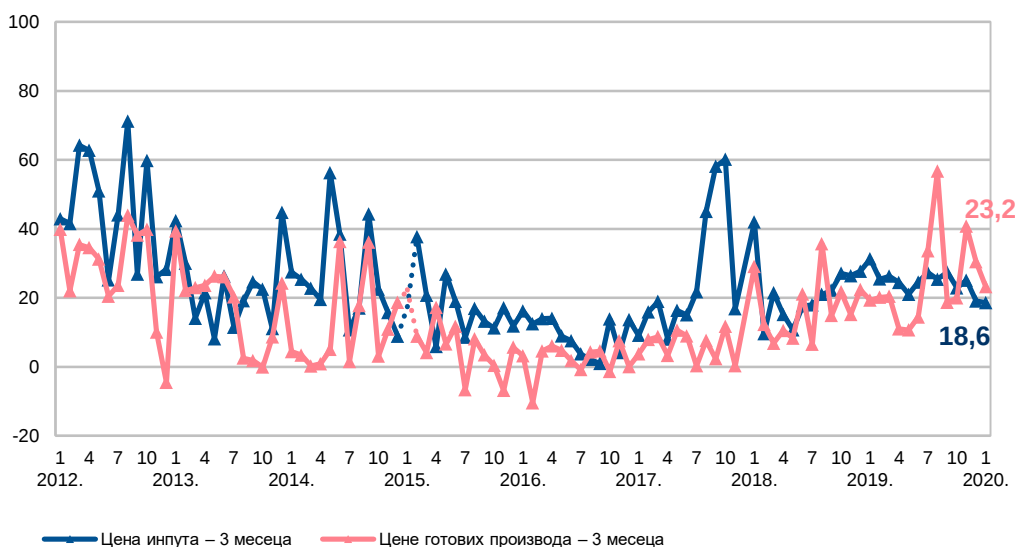
Инфлациона очекивања представника привреде за годину дана унапред благо су више него у претходној анкети и износе 2,0% (децембар 1,9%).

За две године унапред, привредници, такође, очекују инфлацију од 2,0%, што је непромењено у односу на претходну анкету.

¹ Израчунава се пондерисањем појединачних одговора према критеријуму учешћа у укупној активи анкетираних финансијских институција. Свакој институцији која учествује у обе анкете приписује се аритметичка средина одговора из анкета агенција Ипсос и Блумберг. На тај начин се банкама с већим тржишним учешћем даје већи утицај на агрегирани резултат.

Највећи део привредника не очекује промене цена инпута ни за три месеца унапред (око 80% испитаника), ни за годину дана унапред (близу три четвртине испитаника), што додатно указује на очекивану ценовну стабилност. Истовремено, други месец узастопно, смањује се учешће привредника који очекују раст цена сопствених производа/услуга у наредна три месеца.

Графикон 2. Очекивања сектора привреде у погледу кретања цена инпута и цена готових производа у наредна три месеца

* Вредност изнад нуле указује на раст, а испод нуле на пад.

Извор: Нинамедија/Ипсос.

Инфлациона очекивања синдиката

Према резултатима јануарске анкете, инфлациона очекивања представника синдиката снижена су у односу на претходни месец, чиме су се практично нашла на нивоима финансијског сектора и привреде.

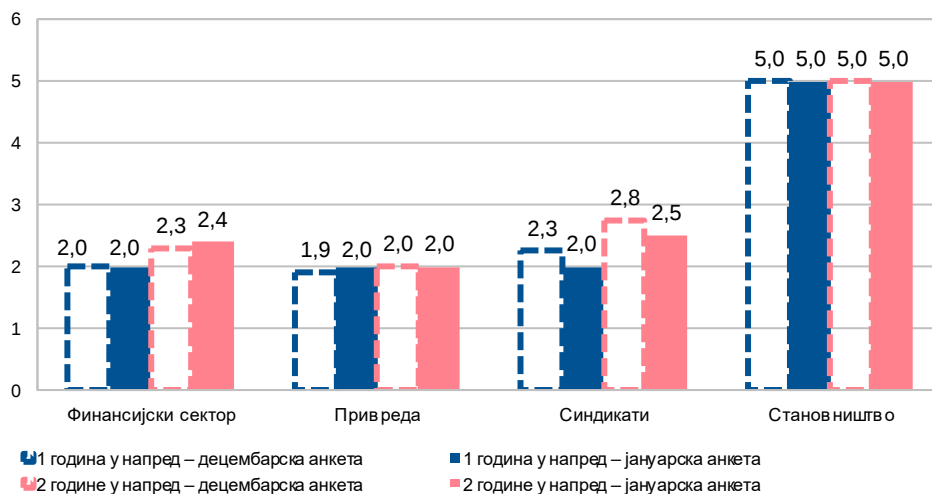
Краткорочна очекивања нижа су за 0,25 процентних поена и у јануару су износила 2,0%. У истом износу смањена су и средњорочна инфлациона очекивања, која су се у јануару нашла на нивоу од 2,5%.

Инфлациона очекивања становништва

Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва

Резултати јануарске анкете агенције Ипсос показују да и краткорочна и средњорочна инфлациона очекивања становништва износе 5,0%, што су непромењене вредности од јула 2019.

Графикон 3. Очекивана међугодишња инфлација за једну и две године унапред

Извор: Ипсос.

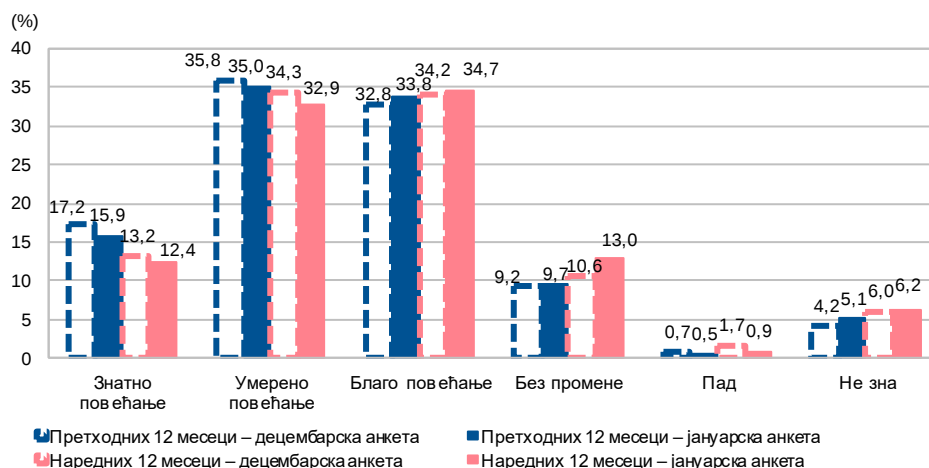
Описно исказана инфлациона очекивања становништва

Према резултатима описне (квалитативне) анкете, око две трећине анкетираних грађана (67,6%) и даље очекује умерено или благо повећање цена у наредној години дана.

Удео испитаника који сматра да ће се цене знатно повећати у наредној години дана у јануару је износио 12,4% (децембар 13,2%). Истовремено, удео анкетираних који не очекују промене цена порастао је за око три процентна поена, на 13,0%

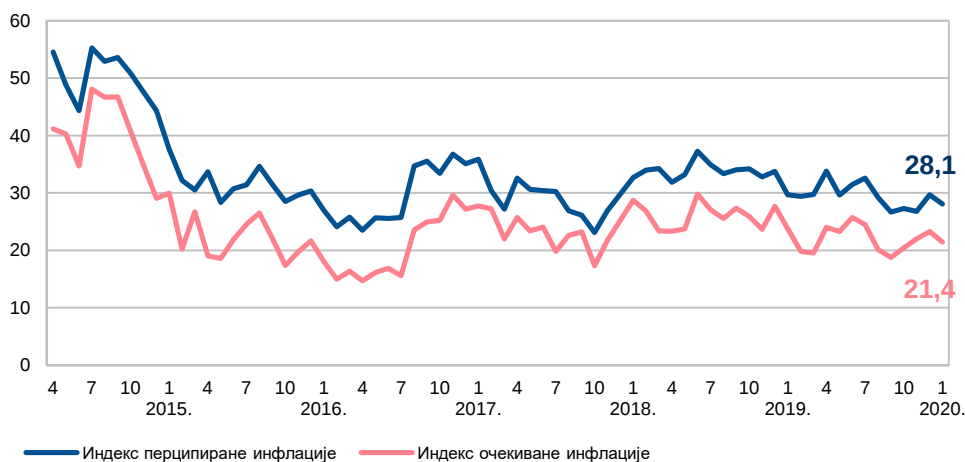
Такво кретање инфлационих очекивања, где највећи број испитаника очекује умерено и благо повећање цена у наредној години дана, сведочи о предвидивом и стабилном економском окружењу и доприноси остварењу основног циља монетарне политике у средњем року.

У односу на претходну анкету благо је порастао НП испитаника међу становништвом који очекује поскупљење месечних рачуна, док је НП испитаника који очекује више цене прехранбених производа благо смањен.

Графикон 4. Дистрибуција испитаника сектора становништва према перципираном и очекиваном расту цена

Извор: Ипсос.

Становништво очекује да ће инфлација у наредних дванаест месеци бити нижа од инфлације у претходној години дана, на шта указује виша вредност индекса перципиране инфлације од индекса очекиване инфлације. Такво кретање резултат је тога што део становништва који има перцепцију да су цене повећане у претходних дванаест месеци не очекује да ће се то наставити у наредних дванаест месеци.²

Графикон 5. Перципирана и очекивана инфлација становништва (у индексним поенима)

Извор: Ипсос и прерачун НБС.

² Поменути индекс добија се као разлика између пондерисаног учешћа испитаника који мисле да су цене биле више него благо повећане и оних који мисле да су цене остале исте или пале. За детаље видети Осврт 2 у Извештају о инфлацији – фебруар 2016 (http://www.nbs.rs/system/galleries/download/pdf_ioi/ioi_02_2016.pdf).